

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Становище от: доц. д-р Христианна Ангелова Романова, д.м., научен ръководител на докторанта, ръководител катедра Медицина на бедствените ситуации и морска медицина, Медицински университет - Варна

Научна област 7. Медицина и спорт, **професионално направление** 7.1. Медицина
Докторска програма: *Медицина на бедствените ситуации*

Тема: *Възможни екологични рискове във Варненски регион и ролята на фармацевтите при промишлени аварии и химичен тероризъм*

Автор: д-р Мария Николаева Пантелеева-Попова

Форма на докторантура: докторант на самостоятелна подготовка

Звено: Катедра Медицина на бедствените ситуации и морска медицина, МУ-Варна

Научен ръководител: доц. д-р Христианна Ангелова Романова, д.м, МУ-Варна

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Представеният комплект материали на хартиен/електронен носител отговаря на изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Варна, 2017 г., и Процедура за придобиване на ОНС „доктор“ в МУ – Варна, и включва следните документи:

- Дисертационен труд ;
- Автореферат;
- Заявление до Ректора за разкриване на процедура по защита;
- Автобиография с подпис на докторанта;
- Копие на диплом за завършено висше образование образователно-квалификационна степен „Магистър“ с приложенията;
- Заповед за зачисляване;
- Протокол от проведен изпит за докторски минимум;
- Протокол от КС с положително решение за готовността за защита;
- Заповед за отчисляване с право на защита;
- Декларация за оригиналност;
- Списък с публикациите, свързани с темата на дисертационния труд (не по-малко от 3 публикации) с подпис на докторанта;
- Копие на публикациите, свързани с темата на дисертационния труд - 4 броя;
- Декларация за достоверност на представените документи;
- Допълнителни документи.

Представяне на докторанта:

Д-р Мария Николаева Пантелеева-Попова е родена на 20.09.1961 г. в гр. Варна. Завършила е Първа Английска Езикова Гимназия – Варна през 1980 г. и същата година е приета във Варненски медицински институт. Като студентка участва активно в сесиите на ТНТМ с доклади и постери. Дипломира се през 1986 г. и от януари 1987 г. постъпва на работа като лекар-ординатор в отдел Хигиена на детско-юношеската възраст в ХЕИ – гр. Шумен. От 1995 г. упражнява частна медицинска практика в гр. Варна. През 2004 г. постъпва на работа в ХЕИ-Варна, първоначално като лекар-ординатор в Организационно-информационен отдел, в последствие при реструктурирането на Хигиенно-епидемиологичната инспекция в Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве, а по-късно – в Регионална здравна инспекция, последователно е преназначавана като старши експерт, главен експерт и главен инспектор.

От 2011 г. е хоноруван преподавател в УНС по медицина на бедствените ситуации и след проведен конкурс е назначена за редовен асистент през 2013 г. Участва активно в преподавателската дейност на катедрата, преподава на студенти по медицина и дентална медицина на български и английски език, чете лекции и води семинари на студенти от специалност акушерка, медицински козметик и други.

Има 14 публикации, участие в 4 научни конференции с международно участие, в годишните конференции, организирани от Съюза на учените – Варна и в различни други научни прояви. През 2016 и 2017 г. е чела лекции в Русенски университет „Ангел Кънчев“ по „Долекарска помощ“ на студенти от специалностите „Предучилищна и начална училищна педагогика“ и „Кинезитерапия“. Изнасяла е лекции пред специализирана аудитория (лекари от ЦСМП-Варна, магистър-фармацевти от Регионалната фармацевтична колегия – Варна и др.) Притежава необходимата за научна и преподавателска дейност компютърна грамотност, като освен MS Office, ползва и различни специализирани компютърни програми.

Член е на Българския лекарски съюз и Българското ядрено дружество.

2. Оценка на професионалните и личните качества на докторанта

Д-р Мария Пантелеева е уважаван преподавател в катедра Медицина на бедствените ситуации и морска медицина. Отлично владее английски и руски език, ползва немски и испански. Има много добро ниво на компютърна грамотност, ползва освен MS Office, Internet, други специализирани компютърни програми в научната и учебно-преподавателската си дейност.

Демонстрира качества и умения за работа в колектив и самостоятелно.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е написан на 161 страници и е илюстриран с 4 схеми, 2 снимки, 10 таблици и 54 фигури. Библиографията включва 205 литературни източника. От тях 97 са на кирилица, а 108 – на латиница. Повече от половината заглавия в библиографията са от последните 10 години.

В структурно отношение дисертационният труд е разработен в строга последователност и са обособени следните глави: въведение, литературен обзор, цел, задачи, материали и методи, собствени проучвания, изводи, препоръки и приноси.

Въведението подчертава значимостта на бедствените ситуации в съвременния свят и намирането на резерви на медицинските сили. Литературният обзор прави преглед в исторически план на бедствия и аварии по море и суша, в България и в други страни по света. Отделя се внимание на характеристиките на най-често срещаните промишлени и бойни отровни вещества и на ролята на фармацевтите за опазване здравето на населението в засегнатите райони. Предложен е алгоритъм за действие в конкретни ситуации. Разгледани са литературни източници, в които се определя ролята на фармацевтите при бедствия в други държави.

Целта е ясно и конкретно формулирана - да се проучат възможни екологични рискове от химически агенти при промишлени аварии и химически тероризъм във Варненски регион и готовността на фармацевтите за правилни действия и защита на населението. Задачите са конкретни и насочени към постигане на избраната цел.

Подробно са описани използваните методи за анализ на събрания материал (исторически, документален, сравнителен, статистически, графичен и др.) Статистическите методи са съвременни, точно подбрани и правилно използвани, което определя достоверността на изводите.

Собствените проучвания са представени на 83 страници.

Направени са предложения за повишаване знанията уменията на фармацевтите за действие при бедствени ситуации, свързани с промишлени отровни вещества и химичен тероризъм към МЗ, медицинските ВУЗ, БФС и към аптечната мрежа.

4. Значимост на приносите за науката и практиката

От получените резултати в дисертационния труд са изведени следните по-важни приноси:

с оригинален научен характер

- Проучени са възможните екологични рискове от промишлени аварии във Варненска област.
- Извършен е анализ на екологични рискове на морска вода във Варненска област.
- Определена е ролята на фармацевтите за правилно реагиране, помощ и защита на населението в района на инцидента с химически отровни вещества.
- Извършен е анализ на ролята и задачите на фармацевтите при бедствия в България според нормативните документи.
- Извършен е анализ на ролята и задачите на фармацевтите при бедствия в други държави според нормативни и професионални документи.

- Извършен е анализ на наличните лекарствени средства и консумативи, подходящи за оказване на първа помощ при химични инциденти и химически тероризъм, в аптечната мрежа в България и в аптечните мрежи на съседни близки държави.
- Извършено е проучване на информираността и знанията на помощник и магистър-фармацевтите за справяне с аварии с химически вещества във Варненска област.
- Разработени са препоръки за повишаване значението и определяне на ролята на фармацевтите при промишлени аварии и химически тероризъм – към МЗ, медицинските ВУЗ, Българския фармацевтичен съюз и аптечната мрежа.

с практическо – приложен характер

- Изготвена е интерактивна карта на аптеките и рисковите производства във Варненска област (Приложение 1)
- Систематизирани са Указания за необходими лекарствени средства и консумативи за спешни мерки в аптеката на пострадалите при масов инцидент с различни химически вещества.
- Изготвен е Протокол за предварителна подготовка на фармацевтите за правилно поведение и защита при масов инцидент с химически вещества (Приложение 3).
- Разработени са листовки с Алгоритми за правилно поведение и защита на фармацевтите при масов инцидент с химически вещества.
- Извършено е обобщаване и систематизиране на задължителните медикаменти за неотложна и спешна медицинска помощ при остри отравяния в чантата на лекаря от ЦСМП“ (Приложение 4)

5. Автореферат

Авторефератът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на Правилника на МУ-Варна, с илюстративен материал и достатъчен обем, за да отрази основните резултати, постигнати в дисертацията.

6. Заключение

Като научен ръководител на докторанта и председател на научното жури, подкрепям придобиването на научната степен „доктор“ от докторанта д-р Мария Николаева Пантелеева-Попова.

Аргументи: дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на МУ – Варна. Той съдържа приноси с оригинален научен и с практическо- приложен характер. Дисертационният труд показва, че докторанта притежава задълбочени теоретични знания и практически умения по научна специалност Медицина на бедствените ситуации. Тя демонстрира умение за анализиране на проблемите, за обобщаване на данни, за извършване проучване на знанията на различни групи респонденти и логическо формулиране на изводи.

Предвид гореизложеното, давам своята положителна оценка за дисертационния труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди на образователна и научна степен „доктор” на д-р Мария Николаева Пантелеева-Попова в докторска програма по научната специалност „Медицина на бедствените ситуации“.

Изготвил становището:

(доц. д-р Хр. Романова, д.м.)

Дата 31.08.2018